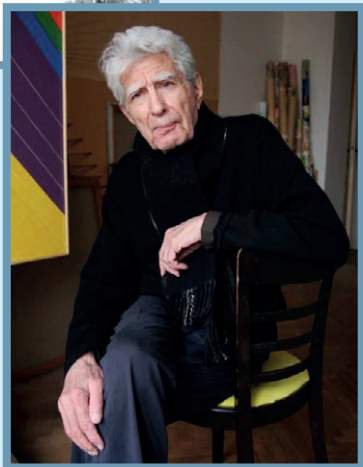
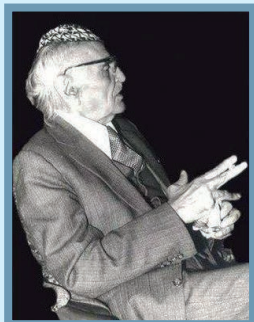

Společnost česko-arabská

BULLETIN

2018

SPOLEČNOST
ČESKO-ARABSKÁ

OBSAH

Z naší činnosti

Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské v letech 2015 až 2017	3
Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské v roce 2018	7
Irácká komunita v ČR - výstava fotografií a vzpomínek	9
Akce Česko-irácký kulturní den	10

Studie a dokumenty

Hamdánovský emírát v Halabu 945-1002	11
--------------------------------------	----

Kultura

Irácká komunita v České republice	18
Muhammad Mahdí al Džawáhíri	20
Babylon	21
Qádir Dílán	22
Mahmúd Sabrí	23
Husajn Ámil	24
Mustafá Abbúd	25
JUDr. Madžíd ar-Rádí (Majeed Al-Radhi)	26
Ing. Muwaffaq Fattúhí, CSc. (Francis)	28
Ing. Fuád Čalabí (Fuaad Chalabi)	30
Ing. Nadžáh Ka'bí	32

Informace

Významná výročí vzájemných vztahů mez Irákem a Českou republikou (Československem)	34
Pozvánka na FESTIVAL ARABSKÉ KULTURY	35
Ing. Josef Regner slaví významné jubileum	37
Významné jubileum Miroslava Zikmunda	38

Co si přečíst

Knihy z nakladatelství DAR IBN RUSHD	39
Agentura BABYLON	40

**Redakce Společnosti česko-arabské z. s.
neodpovídá za názory autorů příspěvků**

Bulletin Společnosti česko-arabské z.s. 2018, ročník 25, uzávěrka 5. 2. 2019

Redakční rada:

PhDr. Jaroslav Bureš, Prof. PhDr. Eduard Gombár, CSc.,
PhDr. Jana Gombárová, Ph.D., Mgr. Miroslav Houska, Milena Zeithamlová

Návrh obálky:

Mgr. Miroslav Houska, Prof. PhDr. Eduard Gombár, CSc.

Uspořádala:

PhDr. Jana Gombárová, Ph.D., Mgr. Miroslav Houska

Kontaktní adresa SČA z. s.:

Bochovská 632/2, 158 00 Praha 5, tel.: 603 500 575
www.czech-arab.org., e-mail: info@czech-arab.org

Redakční rada:

mirek@houska.cz, gombar.jana@seznam.cz
SČA číslo účtu: 248486470-0300

Příspěvky do Bulletinu můžete poslat e-mailem na adresu:

bulletin@czech-arab.org

ISSN-1803-9227

Tisk:

Princo International, spol. s r.o.
Panušková 1299
140 00 Praha 4 – Krč

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské v letech 2015 až 2017

Rok 2015 jsme zahájili v lednu Česko-arabským večerem v restauraci Kréta v Podolí s živou českou i arabskou hudbou, tancem a arabskými specialitami. Po členské schůzi, která se konala 19. 2., jsme se soustředili na přípravu Arabfestu. Naši členové se podíleli jak na organizaci, tak i na vystoupeních ve dnech 10. až 17. 4. v Plzni a také 23. 4. na akci v pražském kinu Evald.

V květnu jsme se ve spolupráci s nakladatelstvím Dar Ibn Rushd zúčastnili Veletrhu Svět knihy v Praze, jehož čestným hostem byl Egypt.

V červnu jsme vydali náš Bulletin zaměřený na arabskou literaturu. V červenci ve spolupráci s Iráckým fórem Společnost uspořádala v Domě národnostních menšin kulturní večer věnovaný 57. výročí Irácké revoluce.

Na celé řadě akcí jsme se podíleli, v listopadu to byla účast na Festivalu spisovatelů v Senátu ČR, 7. ročníku festivalu kultur Blízkého východu Nad Prahou půlměsíc s přednáškou „Za syrskými památkami“, 15. setkání národnostních menšin organizovaném oddělením národnostních menšin Magistrátu hl. města Prahy, a 22. 11. to byly oslavy Mezinárodního dne solidarity s lidem Palestiny v Městské knihovně v Praze. Na tyto akce jsme přispěli finančně i zajištěním přednášek či projevů našich členů.

Na počátku roku 2016 proběhla řada jednání členů předsednictva s partnery. Jednali jsme s vedením Veletrhu knih o nominaci dr. Bahbouha na literární cenu J. Theinera za propagaci české a arabské literatury a s vedením Arabfestu o naší účasti na této akci, v únoru jsme se zúčastnili setkání s velvyslanci ČR akreditovanými v regionu Blízkého východu a severní Afriky pod záštitou náměstka MZV ing. Tlapy, schůze regionální poradní platformy na MHMP a jednání o spolupráci s Integrovaným centrem Praha o užší spolupráci.

Podpořili jsme finančně vydání komiksu o Aloisi Musilovi. V březnu a dubnu jsme se podíleli na akcích Arabfestu v Plzni a v Praze. Místopředseda Mgr. Houska se spolu s dr. Bahbouhem a Marwanem Suleimanem zúčastnil 15. května besedy o arabské literatuře na veletrhu Svět knihy.

Z NAŠÍ ČINNOSTI

V té době jsme rovněž obdrželi grant MHMP ve výši 20000 Kč na podporu našich akcí.

V říjnu jednal místopředseda Houska o naší činnosti s velvyslancem Egypta p. Salaheldinem a na jeho žádost připravil písemné podklady pro informaci Rady arabských velvyslanců. 26. ročník Pražského Festivalu Spisovatelů probíhal od 7. října v Senátu ČR. Ve spolupráci s vedením festivalu jsme se zúčastnili především besed s jeho arabskými účastníky. Již 8. ročník festivalu kultur Blízkého východu Nad Prahou půlměsíc se konal od 8. do 14. listopadu. Naši členové se zúčastnili řady akcí v jeho rámci jako diváci a aktivně jsme se podíleli na setkání českých arabistů 10. 11. ve studentském klubu v Celetné.

Finančně jsme přispěli i na kulturní večer pořádaný Libanonským klubem 18. 11. s pianistou Vartanem Agopianem a recitací veršů Khalila Gibrana. Večer se uskutečnil pod záštitou chargé d'affaires Libanonu paní Roly Hamdan.

Ve spolupráci s Všeobecným svazem palestinských sdružení a ambasádou Státu Palestina jsme organizovali přednášku izraelského spisovatele Gideona Levyho na téma „50 let okupace a jak ji ukončit“ u příležitosti Mezinárodního dne solidarity s palestinským lidem. Večer byl doplněn ochutnávkou palestinské kuchyně.

Závěrem roku se konalo setkání místopředsedy SČA Mgr. Housky s velvyslanci Egypta, Palestiny a zástupcem marocké ambasády o další spolupráci.

V roce 2017 jsme jako základ naší činnosti vzali akce předpokládané v rámci již pátého ročníku projektu „Češi poznávají arabský svět – Arabové, život v ČR“, který jsme doplnili účastí na několika dalších akcích. Již na začátku roku jsme dohodli podrobnosti o spolupráci v rámci Arabfestu, který se tentokrát konal ve dnech 22. 3. – 1. 4. v Plzni a v Praze. Naši členové se aktivně podíleli na zahájení této akce na plzeňském magistrátu a řadě dalších akcí v jeho rámci, včetně besedy s jordánskou spisovatelkou Aysha El Shamayleh v Goethe institutu v Praze.

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Po dohodě s Nadací Anny Lindhové jsme využili stánku na výstavě Svět knihy v květnu. S Nadací jsme spolupracovali i v rámci několika jí organizovaných seminářů.

Další akcí, kde vystoupili naši členové, bylo sympozium „Vztahy ČR s islámskými státy“, které se uskutečnilo 24. 5. na Karlově univerzitě.

Řada akcí se pak odehrávala na podzim. V září nás požádali o spolupráci v galerii DOX na Výstavě „Před očima“. Ta byla věnována Iráku pohledem tamějších fotografů. Výstavu jsme doplnili vystoupením na besedě. Tradiční účast byla na již 27. ročníku Festivalu spisovatelů pořádaném v Senátu ČR ve dnech 10. – 15. 11., který byl tentokrát ve znamení účasti marockých spisovatelů a básníka Adonise.

Podíleli jsme se na řadě akcí věnovaných Palestině, v lednu na besedě o vesnici Arákíb: Příběh palestinské vytrvalosti, v květnu na setkání při 69. výročí Nakby, v listopadu na konferenci Palestina: 100 let od Balfourovy deklarace, ve spolupráci s palestinským velvyslanectvím.

Irácké problematice byla věnována naše vystoupení v panelové diskuzi na akci „Den pro Mosul“ v listopadu. Organizačně i finančně jsme se podíleli ve spolupráci s Centrem Al Jawahiri a iráckou ambasádou na kulturním večeru věnovaném vzpomínce na velkého básníka M. M. Al Jawahiriho.

Mgr. Houska spolupracoval s nakladatelstvím Dar Ibn Rushd na překladu a vydání moderních jordánských povídek.

Za zmínku stojí další dvě akce v závěru roku Libanonský filmový večer v Domě národnostních menšin organizovaný Libanonským klubem a kulturní večer v prosinci organizovaný Iráckým fórem.

Na podporu těchto akcí v průběhu roku 2017 jsme použili 25000 Kč z grantu, který jsme získali od Magistrátu hl. města Prahy, a další finance z členských příspěvků.

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Na rok 2018 jsme předložili Magistrátu hl. města Prahy program 6. ročníku projektu „Češi poznávají arabský svět – Arabové život v ČR“ s žádostí o poskytnutí grantu ve výši 30000 Kč. Ten je zaměřen většinou na účast na tradičních akcích formou besed, přednášek, diskuzí, promítání filmů, recitací, tanečních a hudebních vystoupení například v rámci Arabfestu a projektu Nad Prahou půlměsíc. Ve spolupráci s Nadací Anny Lindhové předpokládáme naši tradiční účast na veletrhu Svět knihy. Další akce chceme připravit ve spolupráci s Iráckým fórem a Libanonským klubem. Chceme se podílet na akcích věnovaných Palestině ve spolupráci s velvyslanectvím státu Palestina. Vzhledem k předpokládané účasti arabských spisovatelů na letošním Festivalu spisovatelů plánujeme již tradičně spolupracovat na akcích v rámci festivalu. Budeme pokračovat i ve spolupráci s Integračním centrem Praha a rádi bychom obnovili spolupráci s organizací Kontinenty. Budeme pokračovat ve vydávání našeho Bulletinu, zde doufáme, že získáme finanční podporu od arabských ambasad.

*Ing. Josef Regner
Leden 2018*

Předsednictvo Společnosti česko-arabské

Řídící výbor:

Josef Regner, Miroslav Houska, Eduard Gombár, Nabil El Fahel, Josef Herceg, Lukáš Koutský, Tomáš Laně, Ahmed Obeid, Aladin Sabih.

Členové:

Moussa Al Atoom, Igor Dostalík, Jana Gombárová, Rawah Jassani, Rashid Khalil, Hassan Madjouneh, Milena Zeithamlová.

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské v roce 2018

V tomto roce jsme se zaměřili především na akce, které jsme zahrnuli do již VI. ročníku projektu „Češi poznávají arabský svět – Arabové, život v ČR“.

Projekt byl realizován v březnu až prosinci 2018 jako VI. ročník aktivit SČA zaměřených na vzájemné poznávání kultury majoritního etnika a arabské menšiny s cílem kladně ovlivnit integraci Arabů v ČR a na boj proti xenofobii a rasismu v české společnosti.

V tomto ročníku jsme realizovali naše vlastní akce a spolupracovali i s ostatními organizacemi obdobného zaměření. V některých případech jsme organizovali besedy a přednášky v rámci rozsáhlejších projektů s cílem dosažení vyšší návštěvnosti. Šlo například o Festival arabské kultury Arabfest, Veletř Svět knihy a program ...nad Prahou půlměsíc. Hlavní byly ovšem naše samostatné dílčí projekty, mnohé z nich ve spolupráci s našimi tradičními partnery jako Irácké fórum, Libanonský klub a Klub palestinských studentů. Tím jsme zvýšili počet návštěvníků našich akcí a jejich dopad.

Již na začátku roku jsme se zúčastnili 29. regionální platformy organizované Integračním centrem Praha, kde jsme v rámci akce Soužití očima migrantů informovali o našich plánech na rok 2018.

Náš projekt jsme pak zahájili 8. března na Vysoké škole mezinárodních a veřejných vztahů na Praze 5, v rámci veřejné členské schůze naší organizace. Mezi asi 60 účastníky byli nejen naši členové, ale řada studentů a profesorů zmíněné vysoké školy, představitelé arabských spolků v ČR jako Irácké fórum, Libanonský klub, Palestinský klub a představitelé velvyslanectví Iráku, Palestiny, Spojených arabských emirátů, Egypta a Súdánu. Na závěr jsme podávali malé arabské občerstvení.

Na základě jednání o spolupráci s ředitelkou Arabfestu z 1. 2. jsme se zúčastnili 9. ročníku Arabfestu ve dnech 4.–15. 4 jak v Plzni, tak v Praze. V Praze i Plzni vystoupil se svou přednáškou na téma „Činnost českých firem při rekonstrukci historických památek v Iráku“ Mgr. Houska.

Z NAŠÍ ČINNOSTI

V květnu jsme společně s Nadací Anny Lindhové zajistili již tradičně stánek na veletrhu Svět knihy v Holešovicích. Nájem hradila NAL, my jsme zajistili obsazení stánku, kde jsme vystavovali české překlady arabských titulů a arabské překlady českých knih, rozdávali zdarma náš Bulletin s informacemi o arabských zemích a činnosti arabské komunity v Praze a poskytovali zájemcům informace. Využili jsme i možnosti uspořádat přednášky v přílehlém sálku.

Hlavní část našeho projektu „Irácká komunita v ČR – integrace Iráčanů v ČR v letech 1970–2000“ proběhla ve dnech 15.–31. 10. v Domě národnostních menšin. Tam jsme uspořádali výstavu fotografií ze života našich iráckých přátel, doprovázenou textovou částí o jejich životě a sérií přednášek na téma integrace. Úvodní přednášku přednesl arabista profesor Eduard Gombár. Potěšitelná byla i hojná účast z ostatních arabských komunit. Posezení bylo doplněno ochutnávkou arabských specialit.

V říjnu se naši členové již tradičně podíleli na přednáškách v rámci 10. ročníku... nad Prahou pŮlměsíc.

V listopadu jsme se podíleli na akcích u příležitosti oslav Mezinárodního dne solidarity s Palestinou.

Další listopadovou akcí, pořádanou ve spolupráci s Nadací Al Jawahiri byl „Česko-arabský kulturní den“ uspořádaný v Městské knihovně v Praze 19. 11., kde vystoupili Mgr. Houska a Ing. Sabih.

Celkově lze konstatovat, že zhruba polovinu účastníků našich akcí tvořili Arabové, polovinu pak etničti Češi, z velké části studenti. Účastníci se podíleli i na besedách a diskuzích a projevovali zájem i o témata přímo nesouvisející s námětem daného večera, o události a život v arabských zemích obecně. Řada dotazů směřovala i na podmínky života imigrantů v ČR, např. možnosti získání občanství atd.

*Praha, 24. 1. 2019
Zpracoval ing. Josef Regner*

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Irácká komunita v ČR - výstava fotografií a vzpomínek (Dům národnostních menšin Praha, 15. - 31. 10. 2018)

V pondělí 15. 10. 2018 se ve výstavních prostorách Domu národnostních menšin v Praze 2 uskutečnila vernisáž výstavy „Irácká komunita v ČR – výstava fotografií a vzpomínek“. Výstavu uspořádala Společnost česko-arabská ve spolupráci s agenturou Babylon a za finanční podpory Magistrátu hl. m. Prahy. Hlavním záměrem výstavy bylo upozornit na výjimečnost irácké komunity a alespoň krátce ji představit. Na panelech byly prezentovány Agentura Babylon, Irácké fórum, Společnost česko-arabská a staré fotografie ze společných setkání iráckých studentů. Výstava připomenula také památku několika zemřelých členů komunity. Zahájení výstavy se zúčastnil chargé d'affaires a.i. Irácké republiky Ihsan Yaseen Shakir Alawady a další členové velvyslanectví.

**Společnost česko-arabská ve spolupráci s Iráckým fórem a agenturou
Babylon a za finanční podpory Magistrátu hlavního města Prahy**

si Vás dovoluje pozvat
na vernisáž výstavy

**Irácká komunita v České republice – výstava fotografií a
vzpomínek**

kteřá se uskuteční v pondělí 15. 10. 2018 v 17 hod.

ve výstavních sálech Domu národnostních menšin, Vocelova 602/3, Praha 2 – Vinohrady

Po vernisáži následuje koktejl - orientální speciality

Výstava potrvá do 31. 10. 2018

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Společnost česko-arabská se zúčastnila akce Česko-irácký kulturní den v Praze 19. 11. 2018, kterou uspořádala Česko-Irácká kulturní asociace v Městské knihovně v Praze 1. Za Společnost promluvil místopředseda Mgr. Miroslav Houska.

Česko-iráckého kulturního dne V Praze
19/11/2018

Je nám ctí Vás pozvat, abyste se zúčastnili Česko-iráckého kulturního dne.

Motto akce:
"Naše kulturní - historické dědictví, irácké a české . pro celé lidstvo "

Kulturní program

14:00 - 15:45

Zvláštní promítání kanadsko-irácké-českého filmu (73 stupňů) od irácko-kanadského režiséra Baz Chamoun
Film je nominován na cenu za (Almahar altaweel) pro fiktivní filmy ...
<https://www.73cfilm.com>

Oficiální zahájení česko-iráckého kulturního dne

16:00 - 18:00

Irácká a česká národní hymna
Představení a přivítání
Projev přípravného výboru Česko-irácké kulturní asociace
Projev druhé generace irácké komunity
Projev iráckého fóra v České republice
Projev Společnosti česko-arabská
Projev Kulturního centra Al-Jawahiri
Otevřený dialog s režiséry, umělci a filmovými producenty
Divadelní představení: Příroda jako lidské dědictví
Seminář o lidském dědictví a zachování kulturního dědictví irácko-českého

21:00 - 23:00

Zvláštní promítání českého filmového dokumentu "Bohužel" od oceněného českého režiséra Sašy Dlouhého
www.freesam.org

Adresa konání akce:
Velký sál Městské knihovny hl. M. Prahy
Narvářské náměstí 98/1 Praha 1

Hamdánovský emírát v Halabu 945-1002

Hnutí ší'itských Qarmatů mezi arabskými kmeny hluboce ovlivnilo dynamiku vývoje v severní Mezopotámii a vedlo ke vzniku lokálních arabských dynastií. Ší'itskou dynastií Hamdánovců založil Hamdán bin Hamdún at-Taghlibí, jenž kolem roku 890 ovládl Mardin. Pocházel ze „severoarabského“ kmene Banú Taghlib, který sídlil v severní Mezopotámii od předislámských dob a vyznával křesťanství. Hamdánova kariéra skončila roku 895, kdy se musel vydat do rukou chalífy.

Štafetu převzal jeho syn al-Husajn bin Hamdán at-Taghlibí (†918), jenž se dal do chalífových služeb a propracoval se mezi nejvýznamnější velitele své doby. Dosáhl také toho, že jeho bratr Abú al-Hajdžá' 'Abdalláh bin Hamdán at-Taghlibí (†929) byl roku 905 jmenován guvernérem Mosulu. Generál al-Husajn bin Hamdán se roku 915 zúčastnil povstání, byl však roku 916 zajat a o dva roky později popraven. Abú al-Hajdžá' byl ze své guvernérské funkce sesazen, vstoupil však do chalífových služeb, kde se proslavil v boji proti Qarmatům. V roce 925 se vrátil do funkce guvernéra Mosulu. Vládu nad městem však přenechal svému synovi al-Hasanovi, zatímco sám se věnoval bagdádské politice. Při pokusu o převrat ve prospěch chalífy al-Qáhira byl v březnu 929 zabit v boji.

Po smrti guvernéra Abú al-Hajdžá' se vedení klanu Hamdánovců rozdělilo mezi jeho bratry a jeho syna emíra al-Hasana bin 'Abdalláh (Násir ad-Dawla, †969), jemuž pomáhal bratr 'Alí bin 'Abdalláh (Sajf ad-Dawla, 915–967). Emír al-Hasan nakrátko v Bagdádu získal hodnost *amír al-umará'* jako Násir ad-Dawla al-Hasan bin Abí al-Hajdžá'. Po nástupu Bújovců se emír Násir ad-Dawla dostával s novými bagdádskými vládci do konfliktů a musel Mosul několikrát opustit. Po smrti ho v čele klanu vystřídal jeho syn Abú Taghlib Fadlalláh bin al-Hasan al-Ghadanfar (†979). Bújovci však na Mosul zaútočili a Abú Taghlib byl nucen uprchnout přes syrskou poušť k Fátimovcům, od nichž hodlal získat funkci guvernéra Damašku. Dne 29. srpna 979 byl zavražděn v palestinské Ramle. Jeho bratři al-Husajn bin al-Hasan a Ibráhím bin al-Hasan v roce 989 ještě jednou ovládli Mosul. V roce 991 byl emír al-Husajn zabit a Ibráhím bin al-Hasan odešel do Sýrie, kde se dal do služeb Fátimovců. Vláda Hamdánovců nad Mosulem skončila.

STUDIE A DOKUMENTY

Nejnámější osobností z klanu Hamdánovců se jako vládce Halabu stal emír Sajf ad-Dawla, celým jménem 'Alí bin Abí al-Hajdžá' 'Abdalláh bin Hamdán Sajf ad-Dawla at-Taghlíbí (vládl 944–967). Nejprve vystupoval ve službách svého staršího bratra emíra Násira ad-Dawla. V roce 942 porazil na jihu Iráku odpůrce svého bratra a byl jmenován místodržícím Wásitu s čestným titulem *Sajwf ad-Dawla* (Meč dynastie). Neúspěchy Hamdánovců v Iráku ho přiměly obrátit svou pozornost na Sýrii. Tyto ambice finančně i vojensky podporoval jeho bratr emír Násir ad-Dawla. Sajf ad-Dawla získal podporu mocného „severoarabského“ kmene Banú Kiláb, jehož příslušníkem byl i ichšídovský guvernér Halabu Abú al-Fath 'Uthmán bin Sa'íd al-Kilábí. Emír Sajf ad-Dawla tak mohl 19. října 944 vstoupit do města otevřenými branami. Po uzavření kompromisní dohody s ichšídovským vládcem Ibn Tughdžem al-Ichšídem byly Sajf ad-Dawlaovy državy i jeho titul formálně potvrzeny 'abbásovským chalífou v Bagdádu. Po smrti Ibn Tughdže v červenci 946 se emír Sajf ad-Dawla se svým vojskem vypravil do jižní Sýrie, obsadil Damašek a postoupil do Palestiny. Ichšídovský vojevůdce Káfúr však hamdánovského emíra v prosinci porazil a donutil ho stáhnout se do Homsu. Sajf ad-Dawla na jaře 947 opět neúspěšně zaútočil na ichšídovskou jižní Sýrii. Ichšídovci ho opět porazili a v červenci dokonce obsadili Halab. Přesto dal Káfúr přednost diplomacii. Kompromisní dohoda o teritoriálním dělení Sýrie z října 945 byla potvrzena s tím, že Ichšídovci nadále neplatili Hamdánovcům roční tribut.

Emír Sajf ad-Dawla musel záhy čelit odporu arabských kmenů, které kontrolovaly severní Sýrii. V okolí Homsu sídlily „jihorabské“ kmeny Banú Kalb, Tajj' a Tanúch, zatímco v oblasti kolem Eufratu „severoarabské“ kočovné kmeny Banú 'Uqajl, Banú Numajr, Banú Ka'b a Banú Kiláb. Arabští kmenoví bojovníci tvořili část hamdánovské armády, avšak byli nedisciplinovaní a nespolehliví. Proto se v Sajf ad-Dawlově vojsku uplatnily jednotky dajlamovské těžké pěchoty, turecké jízdy lučištníků a kurdské lehké jízdy, které se používaly zejména v bojích s Byzantinci. V roce 955 došlo k rozsáhlému povstání arabských kmenů. Sajf ad-Dawla díky svému arabskému původu a diplomatickému umu kmeny rozdělil a porazil. Nabídl mír „severoarabskému“ kmeni Banú Kiláb a posílil jeho privilegované postavení na úkor „jihorabských“ kmenů Banú Kalb a Tajj', které odešly do oblasti Damašku a Hawránu.

STUDIE A DOKUMENTY

Základním úkolem emíra Sajf ad-Dawly byla konfrontace s Byzantskou říší. Po porážce Arabů v bitvě u Lalakaonu v roce 863 se postupně zvyšoval byzantský tlak v severní Anatólíi, jenž vyvrcholil roku 949 dobytím města Qálíqatá (*Theodosiúpolis*, dnes *Erzurum*). Sajf ad-Dawla získával zkušenosti v bojích s Byzantinci v severní Mezopotámii od roku 938. Po získání Halabu se Sajf ad-Dawla stal hlavním protivníkem Byzantské říše na straně islámského světa. Nevýhodou bylo, že byl vládcem malého státního útvaru s omezenými lidskými i finančními zdroji. Kromě toho svou strategii soustředil zejména na oblast severní Mezopotámie, zatímco podcenil úlohu válečného loďstva. Opíral se o systém obranné linie (*at-thughúr*). Byzantská ofenziva vedla v roce 948 k dobytí pevnosti al-Hadath al-hamrá' (řec. *Adata*), Mar'aš (řec. *Germanikeia*, tur. *Maraş*) a útoku do okolí Antiochie. Sajf ad-Dawla odpověděl protiofenzivou a v roce 953 byl byzantský generál Bardas Fókas (878–968) poražen a vážně zraněn. Do čela byzantských vojsk se postavil Bardasův nejstarší syn a budoucí byzantský císař Nikéforos II. Fókas (912–969, vládl 963–969), jenž v roce 957 znovu obsadil Mar'aš. Jeho synovec a budoucí císař Ióánnés Tzimiskés (925–976, vládl 969–976) na podzim 958 v bitvě u pevnosti Rabán uštědřil hamdánovské armádě tvrdou porážku. Na podzim 961 Nikéforos Fókas podnikl další mohutnou ofenzivu a v polovině prosince se byzantské vojsko objevilo před Halabem. Město s výjimkou citadely bylo vydrancováno a 10 000 mladým mužům se ocitlo v byzantském zajetí. Sajf ad-Dawla byl po návratu nucen obyvatelstvo doplnit o uprchlíky z Qinnasrínu.

Sajf ad-Dawla byl roku 963 postižen ochrnutím poloviny těla, což výrazně omezilo jeho možnosti řídit politické dění a vojenské výpravy. Většinu zbývajících života trávil v Majjáfáriqín, hlavním městě al-Džazíry, zatímco správu Halabu v lednu 965 převzal jeho komoří (*hádžib*) Qarghúja (†990). Přestože slábnoucí emír musel čelit řadě revolt svých ctižádostivých bývalých velitelů, podnikl několik válečných výprav na byzantské území. Sajf ad-Dawla zůstal navěky zapsán jako velký mecenáš prominentních vzdělanců, jako byli básníci al-Mutanabbí (915–965) a Abú Firás al-Hamdání (932–968), filozof al-Fárábí (872–951), historik Abú al-Faradž al-Isfahání (897–967) a 'alawitský teolog a básník al-Chasíbí. Sajf ad-Dawla zemřel 9. února 967 a byl pochován v Majjáfáriqín.

STUDIE A DOKUMENTY

Nástupcem se stal jeho syn emír Sa'd ad-Dawla (952–991, vládl 967–991), celým jménem Abú al-Ma'álí „Sa'd ad-Dawla“ bin Abí al-Hasan 'Alí. Počátky jeho vlády byly komplikované. V době smrti svého otce se nacházel v Majjáfáriqín, do Halabu přijel v červnu 967. Okamžitě musel až do dubna 968 čelit povstání svého strýce Abú Firáse al-Hamdáního, jenž byl guvernérem Homsu. Mezitím pokračovala byzantská ofenziva. Již 16. srpna 965 obyvatelé Tarsu vydali své město Byzantincům výměnou za volný odchod do Antiochie. Dne 28. října 969 byzantská armáda obsadila Antiochii a táhla dál na Halab. Qarghúja v prosinci 969 či lednu 970 uzavřel s byzantskými generály dohodu, podle níž se Halab stal byzantským vazalem, přičemž emírem Halabu bude sám Qarghúja a jeho zástupcem a následníkem čerkeský *ghulam* Bakdžúr (†991). Emír Sa'd ad-Dawla již dříve město opustil a bloudil po svém emirátu, až našel útočiště v Homsu. Jeho bratranec hamdánovský emír Mosulu Abú Taghlib využil této situace a obsadil město ar-Raqqa, jakož i provincie Dijár Bakr a Dijár Mudar. Situace v samotném Halabu se zdramatizovala, když Bakdžúr v roce 975 sesadil a uvěznil Qarghúju a převzal moc nad emirátem. Sa'd ad-Dawla v roce 977 se za pomoci kmene Banú Kiláb zmocnil Halabu, osvobodil Qarghúju a Bakdžúra ustanovil guvernérem Homsu. V roce 979 se mu podařilo získat zpět provincii Dijár Mudar. Zdálo se, že jeho moc nad hamdánovským emirátem je konsolidována.

Mezitím se na jihu Sýrie objevila nová mohutná síla v podobě Fátimovské říše. Emír Sa'd ad-Dawla se však ocitl mezi dvěma velmocemi, Byzantskou říší, jejímž byl vazalem, a Fátimovskou říší, jejímž cílem bylo připojení celé Sýrie. Sa'd ad-Dawla se v roce 981 neúspěšně pokusil zbavit byzantského protektorátu, avšak byzantská armáda u hradeb Halabu si vynutila zachování *státu quo*. Homský guvernéř Bakdžúr v roce 983 přešel do služeb Fátimovců a v září 983 za pomoci fátimovské armády zaútočil na Halab. Sa'd ad-Dawla byl nucen obrátit se se žádostí o pomoc na Byzantince, jejichž armáda obsadila Homs. Bakdžúr se poté stal fátimovským guvernérem Damašku. Sa'd ad-Dawla využil toho, že Fátimovci dobyli v roce 985 byzantskou pevnost Bánijás, a přestal platit tribut. Byzantské vojsko ho však v květnu 986 donutilo potvrdit svůj vazalský status. V roce 988 byl Bakdžúr zbaven funkce damašského guvernéra a odešel do ar-Raqqa, odkud se za pomoci Fátimovců pokusil zaútočit na Halab. Sa'd ad-Dawla společně s byzantskými jednotkami tuto hrozbu odvrátil, Bakdžúr byl v květnu 991 zajat a později popraven. Emír Sa'd ad-Dawla se dlouho ze svého vítězství netěšil, v prosinci 991 ochrnl a zemřel.

STUDIE A DOKUMENTY

Za této situace výrazně vzrostla hrozba ze strany Fátimovců, k nimž přeběhla řada *ghulámů* zesnulého emíra. Nástupcem v Halabu se stal emířův syn Sa'íd ad-Dawla (vládl 991–1002). Faktickým vládcem však byl emířův poručník a tchán Abú Muhammad Lu'lu' „al-Kabír“ (†1008). Fátimovci zahájili již v roce 992 první útok, jemuž velel damašský guvernér tureckého původu Mencu Tekin (†1007). Ten v květnu 992 oblehl Halab, avšak na jaře 993 byl nucen obléhání ukončit pro nedostatek zásob. Následujícího roku zahájil nové tažení a 15. září 994 v bitvě na řece Orontés (arab. *al- 'Ásí*) porazil byzantsko-hamdánovské vojsko, obsadil Homs, Apameu (řec. *Apameia*, arab. *Afámijá*) a Šajzar a znovu oblehl Halab. Město úspěšně bránil guvernér Lu'lu' až do náhlého příchodu byzantského císaře Basileia II. Bulharobijce (*Bulgaroktonos*, 958–1025, vládl 976–1025) v dubnu 995. Fátimovský generál Mencu Tekin podlehl panice, spálil svůj tábor a bez bitvy se vrátil do Damašku. Sa'íd ad-Dawla a Lu'lu' se z vděčnosti poklonili před císařem, jenž je pak velkoryse vyvázal z povinnosti platit tribut. Konflikt s Fátimovci skončil až v roce 1001 uzavřením desetiletého příměří. V lednu 1002 emír Sa'íd ad-Dawla náhle zemřel, podle některých snad otráven na příkaz svého tchána.

Vlády v Halabu se chopil Abú Muhammad Lu'lu' „al-Kabír“ „al-Džarráhí as-Sajfí“ (vládl 1002–1008) zpočátku jako poručník Sa'íd ad-Dawlovy synů Abú al-Hasana 'Alího a Abú al-Ma'álí Šarífa. V roce 1004 je vypudil do vyhnanství v Egyptě a formálně převzal moc. Další Hamdánovec Abú al-Hajdžá' byl donucen uchýlit se k Byzantincům. V paměti historiků se Lu'lu' „al-Kabír“ zachoval jako moudrý a spravedlivý vladař, jenž obratně manévroval mezi Fátimovci a Byzantinci.

Po jeho smrti ho v čele emirátu vystřídal jeho nepopulární syn Abú an-Nasr Mansúr bin Lu'lu' „Murtadá ad-Dawla“ (†1030, vládl 1008–1016). Záhy se dostal do konfliktu s halabskými městskými elitami (*a'ján*), které chtěly obnovit vládu Hamdánovců. Jejich představitelé se obrátili s žádostí o pomoc na kmen Banú Kiláb a také na kurdskou dynastii Marwánovců z oblasti Dijár Bakr, jejíž vládce Munahhid ad-Dawla Sa'íd (vládl 997–1010) byl tchánem vyhnaného prince Abú al-Hajdžá'. Když princ s podporou Byzantinců vytáhl do boje a oblehl Halab, Mansúr bin Lu'lu' požádal fátimovského chalífu o vojenskou pomoc. Mansúrovy vztahy s Fátimovci byly natolik dobré, že formálně přijal jejich svrchovanost a nechal číst jméno chalífy al-Hákima při pátečních kázáních. Když fátimovské vojsko zaútočilo na obléhatele, Abú al-Hajdžá' uprchl zpět k Byzantincům, kteří ho pak internovali v Konstantinopoli. Do okolí Halabu

STUDIE A DOKUMENTY

pronikli bojovníci kmene Banú Kiláb a pustošili městské zahrady a pole a vykáceli olivovníky. Emír Mansúr předstíral ochotu poskytnout jim nové kmenové území a 27. května 1012 pozval 700 až 1000 příslušníků a náčelníků kmene na velkolepou hostinu do svého paláce. Po příchodu byli obklíčeni gardou mírových *ghulámů* a vražděni. Přeživší byli uvězněni a halabské citadele, kde mnoho z nich zahynulo.

Mezi vězni se ocitl také Sálíh bin Mirdás, emír pevnosti Qal'at ar-Rahba, po jehož krásné sestřenci a manželce Mansúr zatoužil a donutil ho k rozvodu. Sálíhovi se 3. července 1014 podařilo z halabské citadely uprchnout a připojit se ke svému kmeni. Poté se s kmenovými bojovníky obrátil proti Halabu a 13. srpna porazil a zajal emíra Mansúra. Jeho dvěma synům se však podařilo samotné město Halab udržet, což umožnilo zahájit vyjednávání zprostředkované halabskými notábly. Výměnou za propuštění Mansúra byla Sálíhovi vrácena manželka, byli propuštěni zbývající uvězněni příslušníci kmene, zapláceno výkupné 50 tisíc zlatých dínárů a Sálíh uznán nejvyšším náčelníkem kmene Banú Kiláb. Kromě toho se měla Mansúrova dcera provdat za Sáliha, jenž měl dostávat polovinu příjmů Halabského emírátu. Tyto dvě podmínky však Mansúr nesplnil, a proto Sálíh znovu zaútočil na Halab. Byzantský císař Basileios II. sice Mansúrovi vyslal na pomoc 1000 arménských vojáků, avšak záhy je stáhl z obavy před bojovníky kmene Banú Kiláb a spřízněnými příslušníky kmene Banú Numajr, kteří mohli bezprostředně ohrozit byzantské území. K Mansúrovu pádu vedl nakonec jeho konflikt s velitelem halabské pevnosti, jímž byl *ghulám* Fath al-Qal'í. Mansúr mu kladl za vinu Sálíhův útěk, a proto se ho snažil zbavit a vylákat z citadely. Fath uzavřel brány pevnosti, zahájil povstání a 7. ledna 1016 formálně uznal Sáliha za vládce Halabu. Mansúr se zalekl a společně se svými syny a bratry utekl z Halabu, přičemž tam zanechal matku, manželku a dcery. Sálíh mu posléze ženské členy jeho rodiny vrátil s výjimkou dcery, která mu byla přislíbena za manželku. Obyvatelé Halabu poté vyplenili jeho palác a odnesli majetek v hodnotě 80 tisíc zlatých dínárů. Z palácové knihovny údajně zmizelo 25 tisíc rukopisů. Samotný Mansúr dorazil do byzantské Antiochie, kde se mu dostalo důstojného přijetí. Od císaře obdržel lokalitu Lúlon (*Lu'lu'a*) a dům v Antiochii a poté sloužil v byzantské armádě, kde byl naposledy zmíněn k roku 1030.

STUDIE A DOKUMENTY

Vítězný Abú Nasr Fath al-Qal'í „Mubárák ad-Dawla wa Sa'íduhá“ (vládl 1016) ovšem nehodlal předat moc Sálihovi. Ve snaze udržet halabský emírát pro sebe se obrátil na Fátimovce s žádostí o vojenskou podporu a složil hold chalífovi. Fátimovský chalífa al-Hákim mu pomoc poskytl, udělil mu čestný titul „Požehnaní a štěstí státu“ a žádal předání Halabu pod fátimovskou správu výměnou za doživotní léno v oblastech Sajdá (*Sidón*), as-Súr (*Týr*) a Bejrút. Fátimovská armáda dostala posily a zároveň získala podporu „jihorabských“ kmenů Banú Tajj' a Banú Kalb, které představovaly protiváhu „severoarabského“ kmene Banú Kiláb. Pod tímto tlakem Fath al-Qal'í v říjnu 1016 chalífovu nabídku přijal a předal moc nad městem fátimovskému guvernérovi. Sloužil pak Fátimovcům jako guvernéř as-Súru a Jeruzaléma.

(Příspěvek je část jedné z kapitol připravované knihy „Dějiny Sýrie“)

Prof. PhDr. Eduard Gombár, CSc.

Irácká komunita v České republice

Historie arabské imigrace v Čechách se datuje od 60. let 20. století. Arabové sem přijížděli téměř výhradně na studia. Imigranti z Iráku, kteří přicházeli do Československa počátkem 60. let v souvislosti s červencovou revolucí 1958 v rámci mezistátních dohod, tvořili druhou nejpočetnější skupinu arabských studentů. Byli mezi nimi studenti Českého vysokého učení v Praze, Vysokého učení technického v Brně, Vojenské akademie v Brně, Vysoké školy zemědělské a Vysoké školy chemicko-technologické. Někteří z těchto studentů po dokončení řádného studia pokračovali v doktorském studiu a získali titul CSc.

Po svržení Qásimovy diktatury v únoru 1963 vedlo pronásledování komunistů v Iráku k emigraci iráckých Arabů i Kurdů do Československa. Řada z nich se uplatnila v arabském vysílání Československého rozhlasu. Československo povolilo činnost odbočky exilové organizace Výboru obrany práv iráckého lidu v čele s básníkem **Muhammadem Mahdíem al-Džawáhirím** (1899 – 1997), který zde získal politický azyl. V Praze studoval a pracoval jako novinář pozdější irácký ministr kultury **Mufid al-Džazáírí** (*1939). Do Iráku se vrátil až po pádu Saddáma Husajna. V Iráku inicioval založení Klubu irácko-českého přátelství sdružující irácké občany, kteří studovali na českých a slovenských vysokých školách. Iráckého původu je také předseda Ústředí muslimských obcí v ČR se sídlem v Brně **Muníb Hasan ar-Ráwí** (*1977).

Irácká komunita v České republice čítá zhruba 500-700 osob a je společensky velmi aktivní. Prostřednictvím Iráckého fóra a Agentury Babylon pořádají jeho členové pravidelná setkání, kulturní akce, často ve spolupráci se Společností česko-arabskou nebo Velvyslanectvím Irácké republiky. Představitel Agentury **Rawá Džassání** (*1949) původem z Iráku, který žije v Praze od roku 1978, vybudoval jednu z nejpozoruhodnějších institucí propagující arabskou kulturu v České republice. Agentura byla založena v prosinci 1990. Hlavním zájmem bylo rozvíjení česko-arabských vztahů výměnou informací a vydavatelskou činností. Zabývala se také pořádáním výstav, měla vlastní tiskárnu a byla dopisovatelem některých arabských deníků a satelitních televizních kanálů v arabských zemích. Velkou zásluhu měla agentura na propagaci díla iráckého básníka al-Džawáhirího, který strávil třicet let v Praze. Rawá Džassání, přímý potomek básníka, založil 25. července 2002 *Centrum Al-Jawahiri*. Výsledky dlouholeté práce R. Džassáního, jehož nedávným vydavatelským počinem je vlastní autobiografie, shromáždíuje Národní knihovna ČR. Agentura Babylon společně

KULTURA

s Iráckým fórem v ČR má velkou zásluhu na organizaci říjnové výstavy v Domě národnostních menšin.

Následující stránky bulletinu přinášejí stručné texty zveřejněné na výstavě upomínající na památku několika významných, dnes již zemřelých členů komunity: **Husajn Ámil** (1932 – 2011), překladatel Čapkovy *Války s mloky* do arabštiny, který působil dlouhá léta v Českém rozhlase, podobně jako hudebník **Qádir Dílán** (1926 – 1999), výtvarník **Mahmúd Sabrí** (1928 – 2013) a překladatel **Mustafá Abbúd** (1937 – 1985). Texty a fotografie připravila agentura Babylon.

Vzhledem k tomu, že první generace iráckých studentů, kteří přicestovali do Československa, oslaví v letošním roce osmdesáté a vyšší narozeniny, rozhodlo se vedení Společnosti česko-arabské pokusit zachytit osudy alespoň nejvýznamnějších zástupců. Diskuse při přípravě výstavy i po vernisáži v Domě národnostních menšin iniciovaly nápady a připomínky z řad iráckých kolegů. Řada z těchto připomínek se týkala obavy z uveřejňování osobních údajů. V tomto čísle přinášíme krátké medailonky čtyř dodnes velmi aktivních představitelů komunity, kteří byli ochotni poskytnout fotografie a detaily ze svých zájímavých a mnohdy nelehkých osudů. Básník a překladatel **JUDr. Madžíd ar-Rádí** (*1934), předseda Iráckého fóra **Ing. Muwaffaq Fattúhí, CSc.** (*1934), bývalý předseda Iráckého fóra **Ing. Fuád Čalabí** (*1939) a podnikatel **Ing. Nadžáh Ka'bi** (*1942).

Medailonky vznikly na základě osobních rozhovorů koncem roku 2018. Poděkování patří českému arabistovi Jiřímu Fleissigovi, který zprostředkoval interview s JUDr. M. ar-Rádím a Dr. M. Fattúhím.

Věříme, že se nám podaří motivovat další osobnosti arabské komunity, aby nám pomohly zmapovat jejich historii, a přispět tak k objektivní informovanosti české veřejnosti o arabských migrantech.

*Dr. Jana Gombárová
Leden 2018*

الجواهري م.م.

1899-1997

اشهر شاعر عربي في القرن العشرين

- من مواليد النجف / العراق..
- عاش ثلاثة عقود في براغ سبعة اعوام متصلة (1961-1968) ثم متقطعة بعد ذلك وحتى 1991..
- كتب عن تشيكيا، و اشار اليها، وحول، مجتمعا واهلها وطبيعتها: ١٥ قصيدة خاصة وعامة...
- توفي في دمشق/ سوريا حيث كان يقيم فيها مغتربا، ودفن هناك.
- له صورة على جدران مقهى سلافيا البراغي، الى جانب مشاهير التشيك والعالم...

Muhammad Mahdí al Džawáhirí

1899-1997

nejvýznamnější arabský básník dvacátého století.

- Narodil se v Iráku ve městě Nadžaf.
- Třicet let svého dlouhého života prožil v Praze. V letech 1961-1968 trvale, a poté až do roku 1991 z Prahy vyjížděl.
- Napsal řadu básní věnovaných této zemi, zejména Praze. Pojednával o společnosti, lidech a krásách přírody.
- Zemřel v Damašku v Sýrii, kde pobýval a kde byl i pochován.
- Jeho fotografie je v kavárně Slavia vedle známých českých a světových osobností.

KULTURA

بابلون

للثقافة والاعلام والعلاقات العامة

- أسسها رواء الجصاني في براغ عام 1990 .. ما زالت في مهامها الى اليوم
- اصدرت وتصدر عشرات الكتب والدوريات والمجلات والنشرات
- الخاصة بشؤون العلاقات التشيكية - العربية
- من بين اهم اصداراتها، المستمرة: - مجلة انباء براغ باللغة العربية،
- ونشرة «بانوراما عربية» باللغة التشيكية

BABYLON

Kultura – Reklama – Public Relations

- Agentura, kterou založil pan Rawa Al-Jassani přímý potomek básníka M. M. Al Jawahiriho v roce 1990, působí nepřetržitě dosud.
- Vydala a stále vydává desítky knih, publikací, časopisů a pravidelných tiskovin.
- Její činnost je zaměřena zejména na oblast česko-arabských vztahů.
- K nejdůležitějším tiskovinám patří pravidelně vydávaný časopis „Pražský zpravodaj“ vydávaný v arabském jazyce.
- V českém jazyce je vydáváno „Arabské Panorama“.

قادر ديلان

1999–1926

موسيقار أكاديمي كردي عراقي شهير

• من مواليد مدينة السليمانية في العراق عام 1926..

• درس الفنون الموسيقية في براغ، التي اقام فيها منذ عام ١٩٦٢

• عمل في القسم العربي بإذاعة براغ منذ اواسط السبعينات،

• وحتى نهاية الثمانينات الماضية..

• انجز في براغ العديد من الاعمال الموسيقية المتميزة..

• توفي في براغ عام 1999 ودفن فيها، ثم نقل جثمانه

الى مدينته اواسط الثمانينات

Qádir Dílán

1926–1999

významný irácký - kurdský hudebník

- Narodil se v Sulajmániji v roce 1926.
- Vystudoval klasickou hudbu v Praze, studia zahájil v roce 1962.
- Od poloviny sedmdesátých let do osmdesátých let působil v arabském oddělení zahraničního vysílání Československého rozhlasu (Radio Prague).
- Během svého života v ČR složil řadu skladeb.
- Zemřel v Praze v roce 1999, byl zde pochován. Jeho ostatky byly v roce 2008 převezeny do rodného města.

محمود صبري

2013–1928

من ابرز المثقفين والفنانين العراقيين والعرب

- من مواليد بغداد/ العراق.
- أقام في براغ منذ عام ١٩٦٣، لاجئًا سياسيًا، وباحثًا وفنانًا تشكيليًا، وحتى رحيله، وكان في زيارة الى لندن ودفن هناك .
- له العديد من البحوث والدراسات الفكرية والثقافية..
- يضم المتحف الوطني التشيكي للفنون لوحتين للفنان صبري .

Mahmúd Sabrí

1928–2013

jeden z nejvýznamnějších iráckých a arabských umělců a intelektuálů

- Narodil se v Bagdádu.
- V Praze pobýval od roku 1963 jako politický uprchlík, myslitel a výtvarný umělec. Pobýval rovněž v Londýně, kde je pochován.
- Je autorem mnoha studií, filozofických prací a uměleckých děl.
- České národní muzeum je vlastníkem dvou obrazů Mahmúda Sabrího.

حسين العامل

2011–1932

كاتب وصحفي ومترجم

- ولد في العراق عام 1932
- اضطر الى مغادرة العراق عام 1955 مع تصاعد القمع في العراق واستقر في براغ حيث توفي عام 2011 ودفن في مقبرة اولشاني.
- كاتب وصحفي ومترجم ومعد برامج ومذيع في القسم العربي في إذاعة القسم العربي.
- - ترجم للعربية رواية (حرب السلمندر) للكاتب التشيكي الشهير (كارل تشابك)، ورواية (طبيبة في بيت البرزنجي). اضافة الى بعض فصول بقيت كمخطوطة من رواية (مصر الجندي الطيب شفيك) للكاتب التشيكي الساخر (ياروسلاف هاشيك)، ولدية عدد من القصص القصيرة المترجمة من الادب التشيكي وللأسف لم تجد لها مكانا للنشر لحد.
- أسهم في العديد من المهرجانات والمؤتمرات والفعاليات الثقافية والسياسية , وكان واحداً من المساهمين الاوائل في تأسيس النادي العراقي في الجمهورية التشيكية..

Husajn Ámil

1932–2011

spisovatel, novinář a překladatel

- Narodil se v Iráku v roce 1932.
- V roce 1955 byl donucen opustit Irák a usadil se v Praze.
- Spisovatel, novinář a překladatel, autor a moderátor pořadů arabské redakce Radia Praha.
- Přeložil do arabštiny Čapkovu Válku s mloky, nebo knihu Doktorka z domu Trubačů (o české lékařce v Bagdádu ve 20. letech minulého století), překládal Švejka, a řadu povídek (část nebyla dosud vydána).
- Podílel se na řadě konferencí, festivalů a společenském, politickém a kulturním životě. Byl jedním ze zakladatelů Iráckého klubu v České republice.
- Zemřel v Praze v roce 2011, je pochován na Olšanském hřbitově.

مصطفى عبود

1985–1937

كاتب وصحفي و مترجم

- ولد في العراق عام 1937
- اضطر الى مغادرة العراق عام 1978 مع تصاعد القمع الفاشي في العراق واستقر في براغ.
- توفي في براغ بتاريخ 1985 ودفن في مقبرة اولشاني
- كاتب وناقد ومترجم، عمل مترجماً في القسم العربي في مجلة قضايا السلم والاشتراكية في براغ،
- ألف عددا كبيرا من الدراسات والمقالات النقدية والترجمات ومن بين ترجماته البارزة: عاصفة الورق لغارسيا ماركيز، مرثية عامل قصب للشاعر الكوي غويين، تحت أعواد المشنقة للكاتب التشيكي يوليوس فوتشيك.

Mustafá Abbúd

1937–1985

spisovatel, novinář a překladatel

- Narodil se v Iráku v roce 1937.
- V důsledku rostoucího fašistického útlaku v Iráku emigroval v roce 1978. S rodinou se usídlil v Praze.
- Zde pracoval jako spisovatel, překladatel a novinář v arabské redakci časopisu Otázky míru a socialismu.
- Je autorem řady studií, článků a překladů. Do arabštiny překládal dílo Garcia Márquese, francouzského básníka Eugena Gullevic, kubánské básníky, ale také Reportáž psanou na oprátce Julia Fučíka.
- Zemřel v roce 1985, je pochován na Olšanském hřbitově.

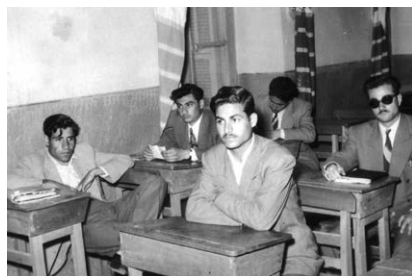
JUDr. Madžíd ar-Rádí (Majeed Al-Radhi)

Básník, spisovatel, překladatel. Stál u zrodu prvního svazu Iráckých spisovatelů po revoluci v červenci 1958 a Irácké odborové organizace novinářů, byl jejich členem až do vojenského převratu v únoru 1963. Figuruje v knize *Irácká poezie od 20. let do r. 1958 (Dr. Abu Suad – předseda Svazu libanonských spisovatelů)*. Věřil, že jeho pobyt v Čechách je dočasný a že se bude moci vrátit zpět do Iráku.

Narodil se v r. 1934 v Bagdádu. Do Československa přicestoval v r. 1970, v Iráku mu hrozil trest smrti. Pracoval jako jazykový redaktor arabské mutace

*Praha r. 1992
(autor fotografie byl americký novinář).*

*Jako vítěz literární soutěže
v Damašku na univerzitě v roce 1956.*

*Karolinum,
promoce
v r. 1978 po
ukončení studia
na Právnické
fakultě UK
s manželkou
Sáďžidou.*

*Společně s Jiřím Fleissigem,
říjen 2018.*

*V jednom z hotelů v Sýrii v r. 1991
s al-Džawáhirím, vedle sedí
Naziha al-Dulajmí, první ministryně
v arabském světě (ministryně
pro regionální rozvoj).*

Pozvánka na akci v roce 2016 (2016/8/9) – „Iráčtí komunisté v ČR zdraví své přátelé a oceňují co Dr. ar-Ridhí vykonal v kulturní a politické oblasti a děkují mu za to“.

blémy. Dostal nabídku práce v Praze. Na Univerzitě Karlově vystudoval práva. Promoval v roce 1978. Manželka Sádžida je Iráčanka. Po přestěhování do Prahy v r. 1978 učila v libyjské škole. Manželčina rodina (zvláště maminka) byla dlouhou dobu proti tomu, aby si vzala komunistu. Oba mají dnes české občanství. Dva jeho bratři žijí v Čechách. Má rád tři města: Bagdád, Damašek a Prahu.

„Poezie je jako život. Když píšeš poezii, není možné, aby na tom někdo spolupracoval.“

Titulní strany překladů do arabštiny:

- Max Raphael. Proudhon, Marx, Picasso. Beirut 1987.
- Jean Eileinstein. The Stalin Phenomenon. Nicosia – Damascus – Beirut 1996.
- Ernest Gellner. Nation and Nationalism. Al-Mada Publishing Co., Damascus 1999.
- Panorama české literatury. Praha, Panorama 1983.
- David Dean Commins. Islamic Reform: Politics and Social Change in Late Ottoman Syria, Al-Mada Publishing Co., Damascus 1999.

Ing. Muwaffaq Fattúhí, CSc. (Francis)

Předseda výboru Iráckého fóra v České republice. Představitel opozice proti Saddámovi. Založil stranu Svaz iráckých demokratů. V 90. letech vystupoval v českém parlamentu. Znal se s řadou tehdejších předních českých politiků. Účastnil se konferencí v New Yorku, Londýně. Dodnes je aktivní známou osobností v arabských satelitních televizích, s řadou přátel po celém světě. Přítel Iráčan, žurnalista, Dr. Mahdí as-Saíd žijící v Londýně, se o něm zmiňuje v knize *Kořeny (od uliček Karchu do Prahy, Londýna a Damašku)*. Má rád Prahu a Bagdád.

Narodil se v roce 1934 v Bagdádu. Pochází ze zámožné rodiny, nicméně od mládí byl členem komunistické strany. Studoval na obchodní fakultě v Bagdádu. Do Československa přicestoval v r. 1964 z politických důvodů. Získal

*Jako 24letý v r. 1958
během vojenské služby.*

Praha, prosinec 2018.

Dovolená v Athénách v r. 1968

Svatba v Bagdádu v r. 1971 v kostele.

KULTURA

Praha 90. léta. Setkání s kuvajtským emírem v hotelu Intercontinental.

S iráckým prezidentem (Džalál Tálabáni) a českým velvyslancem v r. 2004.

S druhým porevolučním iráckým prezidentem (Fuád Ma'súm) v r. 2016.

stipendium na Vysoké škole ekonomické v Praze. Během studií v Praze (1964–69) byl předsedou Svazu Iráckých studentů v ČSSR. Po studiích a získání titulu CSc. (r. 1969) se vrátil zpět do Iráku, kde pracoval na ministerstvu plánování. V letech 1975–1979 byl držen v domácím vězení. Poté pracoval v Kuvajtu. V Kuvajtu založil tiskové centrum Komunistické strany Iráku (Dár ar-Ruwwád – Centrum průkopníků). Na konci 80. let se přestěhoval do Londýna. Od roku 1992 žije s rodinou trvale v Praze. Má české občanství. Manželka Dagmar je Češka, hovoří plynně arabsky. V době pobytu v Iráku v 70. letech pracovala na bagdádské univerzitě. Dcera Monika (46 let) a syn Omar (42 let) mají anglické školy. Oba žijí v Praze, jejich partneri jsou Češi.

Mahdí as-Said: Titulní strana knihy Kořeny (od uliček Karchu do Prahy, Londýna a Damašku).

Ing. Fuád Čalabí (Fuaad Chalabi)

Předseda Iráckého fóra v letech 2011 – 2015.

Svatba v roce 1963.

Studentské koleje v Podolí. Skupina části Iráckých studentů po ukončení jazykové přípravy v r. 1960. F. Čalabí čtvrtý zleva ve skupině sedící kolem stolu.

Narozen v r. 1939 v Bagdádu. Do Československa přicestoval v r. 1959. „Po revoluci v r. 1958 vláda vyslala tisíce studentů do zahraničí na studia v různých vědeckých oborech potřebných pro budování, správu a udržování ekonomických pilířů v zemi (na základě výsledků závěrečných zkoušek). Tehdy jsem si vybral ČSSR, že to byl rozvinutý průmyslový stát mezi socialistickými zeměmi.“

Studium na ČVUT Praha, strojní fakulta. Diplom v oboru: strojírenství – motorová vozidla a pístové stroje. Po ukončení studia se vrátil i s rodinou do Iráku, v Bagdádu pracoval na Ředitelství strojů a zemědělských zařízení jako vedoucí oddělení. V roce 1971 se přestěhovali do ČSSR. Do roku 1980

KULTURA

Kulturní večer Iráckého fóra dne 4. 6. 2012 v Národním domě Na Vinohradech v Praze 2, věnovaný památce zesnulého národního umělce Mahmúda Sabriho.

Kulturní večer Iráckého fóra dne 14. 7. 2013 v Divadle v Korunní, Praha 2, při příležitosti 55. výročí vzniku republiky. F. Čalabí s vnučkou Monikou, která pomáhala s přípravou a četbou projevu v češtině.

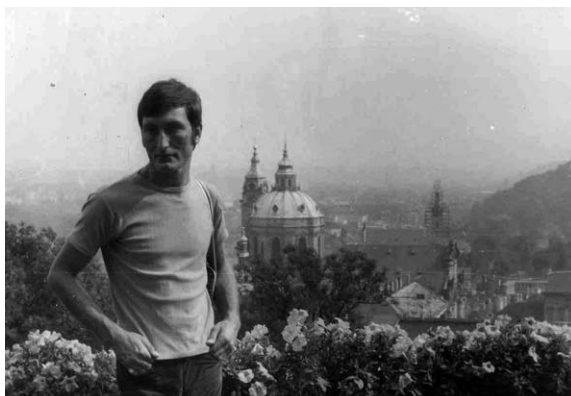
Kulturní večer Iráckého fóra dne 21. 3. 2015 v Domě národnostních menšin v Praze 2 při příležitosti národního svátku Nourúz.

pracoval v Dopravním podniku hl. m. Prahy, od r. 1975 jako samostatný projektant v technickém rozvoji. V letech 1981-86 pracoval v Irácké letecké společnosti v Praze. Po revoluci 1989 se stal obchodním zástupcem cestovní kanceláře Oasis Tours. V roce 1997 založil cestovní kancelář International Travel Czech (1996-2002). Byl také zaměstnán jako tlumočnick na obchodním oddělení Iráckého velvyslanectví v České republice (r. 1987). Od roku 1988 je akreditovaným soudním tlumočnickem do arabštiny. Má české občanství. Manželka je Češka. Mají dvě děti, jejich manželé jsou Češi.

„Po převratu v roce 1963, který skončil tragédií, jsme mysleli, že už se domů nemůžeme vrátet. Hodné našich studentů se tehdy oženilo.“

Ing. Nadžáh Ka'bí

Narozen v r. 1942 v jižním Iráku (Díwáníja 180 km od Bagdádu), má kavkazský původ, předci pocházeli z Persie. Do Československa přicestoval v říjnu 1960 na Irácké státní stipendium. Studoval ČVUT Praha, strojní fakultu a následně Vysokou školu zemědělskou, kam byl přesunut obor

Jako student, Praha 1964.

Jako student, Praha 1964.

zemědělská mechanizace. Chtěl původně do Anglie, ...*“aby se nemusel učit jazyk, ale bylo už plné.“* „Tenkrát v říjnu nás z letiště odvezli šestsetrojku do Internacionálu a pak do Teplíc“. Po studiích se vrátil do Iráku. Absolvoval vojenskou službu a v roce 1975 si našel dobrou práci u řecké firmy přímo v rodném městě. V roce 1980 byla rodina vyhnána do Íránu. V Íránu pracoval 15 let. Zpočátku neuměl jazyk a živil se rukama, opravoval traktory. Pak se dověděl, že česká firma Transakta má zastoupení v Íránu (IRANO-ŠKODA). Začal pracovat u dieselaagregátů a náhradních dílů a postupně se stal vedoucím prodeje. A tak byl zpět mezi Čechy. Začal jezdit do Česka. V roce 1995 dostal povolení k pobytu, založil firmu a oženil se.

KULTURA

Oslavy nového roku 1961 na kurzu českého jazyka v Teplicích v Čechách. Studenti z Iráku, Súdánu, Jemenu, Indonésie a Rumunska. N. Ka'bí uprostřed s kravatou.

Promoce v r. 1972.

Má české občanství a rád fotografuje. Tři bratři žijí v Austrálii. Pořád se diví, proč nemigroval za nimi. „Jenže oni nechápu, že tady v Čechách mám své přátele ze studia a táhlo mne to spíš sem, když jsme nemohli žít doma, kde jsme se narodili.“ V Íránu měl výbornou práci s dobrou pozicí ve firmě a s dobrým platem, ale neměl občanství. Potřeboval mít identitu, cestovní pas a žít a pracovat jako volný člověk ve svobodném prostředí.

Před pár lety.

Rád fotografuje. Praha, Hradčany.

INFORMACE

Významná výročí vzájemných vztahů mez Irákem a Českou republikou (Československem)

V pondělí 28. listopadu 2018 uspořádalo velvyslanectví Irácké republiky v Praze slavnost u příležitosti uplynutí 85 let od navázání vztahů mezi oběma zeměmi a 60 let od povýšení těchto vztahů na nejvyšší diplomatickou úroveň. Navázání diplomatických vztahů vždy předchází rozvoj obchodní výměny a spolupráce. České firmy byly aktivní na iráckém trhu již před vznikem jak samostatného Iráku, tak samostatného Československa. K rozvoji vzájemného obchodu došlo ve 20. a 30. letech minulého století, kdy zde byly známé nejen strojírenské výrobky firmy Škoda. Firma Baťa, která do Iráku nejprve dodávala obuvnické výrobky, ve 30. letech otevřela vlastní prodejny a následně v Bagdádu zahájila výrobu v nové továrně. Ve 20. a 30. letech působila v Iráku lékařka MUDr. Kálalová. V Bagdádu založila Československou nemocnici... Výčet by byl velmi dlouhý, a proto přejeme vztahům mezi našimi zeměmi další rozvoj.

Mgr. Miroslav Houska

Pozvánka na FESTIVAL ARABSKÉ KULTURY

FESTIVAL ARABSKÉ KULTURY, tzv. ARABFEST, letos oslavuje 10 let od svého vzniku! Ročník na téma JÍDLO se uskuteční **3. - 7. dubna v Plzni, 8. - 11. dubna v Olomouci a 11. - 14. dubna 2019 v Praze**. Program festivalu kromě tradičních a oblíbených akcí nabídne zajímavé novinky z oblasti tzv. zelené ekonomiky, bude se řešit i aktuálně často skloňovaný zero-waste životní styl nebo například jak změny klimatu ovlivní produkci potravin na Blízkém východě.

Chybět nebudou ochutnávky tradiční a moderní arabské kuchyně, ale i pouličního občerstvení, které návštěvníci budou moci již podruhé ochutnat na ORIENTAL STREET FOOD MARKETU. Ten se uskuteční v rámci tzv. Velkého sobotního programu 6. dubna v Plzni v industriálních prostorách DEPO2015. Kromě toho lidé potkají také pojízdné stánky REFUEAT s arabskými specialitami během celého festivalového týdne. S ochutnávkou tak mohou zjistit, jak tato organizace pomáhá uprchlíkům v zahraničí. Sobotní odpoledne nabídne program pro celé rodiny i jednotlivce skrze multižánrový festival ve festivalu, jak jej organizátoři nazývají.

V týdnu se mohou zájemci těšit na úplnou novinku Arabfestu, a to několika-denní mezinárodní konferenci nabitou přednáškami o historii arabské kuchyně, socioekonomických aspektech produkce potravin v regionu, besedami na téma farmářských trhů u nás i na Blízkém východě nebo také o aktuální situaci v Jemenu a humanitárních krizích a pomoci v dalších arabských zemích. Jídlo bude zkrátka hrát prim a návštěvníci budou moci degustovat i vařit na kulinařských workshopech. Neodejdou však ochuzeni především o informace týkající se jídla v blízkovýchodním kontextu v celé jeho šíři.

INFORMACE

Letošní ročník představí také tematické dokumentární či hrané snímky na ArabFILMfestu, literární novinky, jazykové a kaligrafické kurzy, chybět nebudou výstavy ani hudba. Pražský hlavní program pod heslem *Jídlo není jen na talíři* se uskuteční mimo jiné také ve Vnitrobloku, a to v sobotu 13. dubna, kdy se zde historicky poprvé lidé projdou na ORIENTAL STREET FOOD MARKETU, kde ochutnají arabské pouliční pokrmy, na orientálních trzích zakoupí koření či šperky, naučí se pozdravit v arabštině a zúčastní se přednášek o fotografování jídla či tzv. prorocké medicíně. Kromě další degustace libanonských vín se i v Praze budou v rámci ArabFILMfestu promítat vybrané arabské snímky doplněné debatou přímo s tvůrci či odborníky na téma jídla v jeho široké perspektivě. V Olomouci se festival letos bude konat již podruhé a naváže na velké ohlasy loňské premiéry promítáním filmů, přednáškou o jídle jako droze, arabskou snídani či ochutnávkami arabských specialit.

Organizátoři chtějí poukázat na jídlo jako hybatele společnosti, faktor sociálních a ekonomických změn, jídlo, kterým se plýtvá, ale zároveň kterého jinde je nedostatek. Jídlo jako každodennost, kterou považujeme za samozřejmost a jako kulturní událost, při níž slavíme, setkáváme se a vzájemně se poznáváme. Cílem týmu Arabfestu je, aby lidé poznali arabskou kulturu v celé její rozmanitosti, nazřeli ji z různých úhlů pohledu a mohli se s ní setkat tváří v tvář skrze tuzemské i zahraniční hosty a jejich umělecká díla či znalosti regionu.

Více informací o festivalu a aktuality naleznete na www.arabfest.cz a Facebooku.

Michaela Vaňková
Vedoucí PR oddělení | Press Office Manager

Festival arabské kultury | Festival of Arab Culture
ARABFEST, z.s. | NGO ARABFEST

INFORMACE

Ing. Josef Regner dlouholetý předseda Společnosti česko-arabské oslaví v letošním roce významné jubileum.

Ing. Josef Regner (*19. 7. 1944) vystudoval gymnázium v Rokycanech a Fakultu zahraničního obchodu na Vysoké škole ekonomické v Praze. Během studia koncem 60. let minulého století strávil semestr na studiích v Liverpoolu. V roce 1967 po ukončení studia nastoupil jako referent do podniku zahraničního obchodu Strojexport Praha. Ovlivněn egyptologickými přednáškami prof. M. Verner se začal zajímat o Egypt a arabský svět obecně. V roce 1970 zorganizovali se svou přítelkyní Janou vlastní svatbu na čs. velvyslanectví v Káhiře. Navštívil tak poprvé arabskou zemi, kde poznal nádherné památky v Káhiře a Luxoru. V témže roce absolvoval první služební cestu do iráckého Bagdádu. V dalších letech pak

v rámci své pracovní činnosti navštívil mnohokrát arabské země, od zmíněného Iráku až po země Maghribu. Spolupracoval v té době především s čs. geologickými a stavebními firmami, které prováděly průzkumné, vrtné a stavební práce, především v Libyi, Sýrii, Iráku, Jordánsku, Kuvajtu a Jemenu. V letech 1973–79 působil jako zástupce řady čs. firem a posléze jako obchodní atašé při československém velvyslanectví v Teheránu. Ve Strojexportu působil po většinu své kariéry v různých funkcích, od roku 1989 do roku 1997 pak jako generální ředitel Strojexportu a. s., poté až do odchodu do důchodu v roce 2006 jako CEO Strojexport Group. Od roku 1993 vykonává funkci předsedy Společnosti česko-arabské. V letech 1994–1997 byl viceprezidentem Česko-arabské obchodní komory a v letech 2003–2007 jejím prezidentem. V letech 1992–1997 byl členem Světového ekonomického fóra ve švýcarském Davosu. V letech 1994–2010 byl předsedou Česko-jihoafrické obchodní komory v Praze a od roku 2010 je také předsedou Česko-gruzínské obchodní komory. V roce 2014 byl zvolen viceprezidentem Smíšené česko-arabské obchodní komory.

Společnost česko-arabská si vysoce cení jeho obětavé práce a přeje mu hodně zdraví a pohody do dalších let.

INFORMACE

Významné jubileum Miroslava Zikmunda

(Sté narozeniny na svatého Valentyna 2019)

Společnost česko-arabská se připojuje na stránkách BULLETINU k dlouhé řadě gratulantů, a přeje inženýru Miroslavu Zikmundovi nezdolnou vitalitu a zdraví pro práci na jeho úctyhodném díle.

Na společné setkání s inženýrem Zikmundem jsme se těšili na besedě v Galerii DOX, které se tehdy nemohl zúčastnit. Ve spojení jsme ale byli, prostřednictvím jeho písemného pozdravu, adresovaného mladým účastníkům besedy v galerii DOX.

Beseda s podstatně mladšími „pamětníky“ měla motto: Irák, jak si ho pamatujeme, a konala se v rámci výstavy NAŠIMA OČIMA, výstavy prací nejmladší generace iráckých fotografů.

Mladým účastníkům akce tehdy poslal moudrý pozdrav dotýkající se pohledu na Irák i na život:

V knize Tisíc a dvě noci jsme s Jiřím Hanzelkou napsali: V málokteré zemi jsme se cítili tak dobře a bezpečně jako v Iráku.

„Podruhé do stejné řeky nevstoupíš“ zní nápis jedné z kapitol právě vycházející knihy Století Miroslava Zikmunda, a to platí stejně jako majetek jménem čas.

Miroslav Zikmund 5. 11. 2017

Vážený pane inženýre, upřímně blahopřejeme.

**Knihy z nakladatelství DAR IBN RUSHD
2018**

Charif Bahbouh, Jiří Fleissig
Čtyři města (*Mekka, Medina, Rijád, Džidda*)

René Kopecký, Charif Bahbouh
Jemen

Radvan Bahbouh
Pohádka o ztracené krajině (*Psychologie sebekoučování*)

Kolektiv autorů
Moderní kuvajtské povídky (*antologie*)

Plán na rok 2019

Charif Bahbouh
Češi a Slované v arabských rukopisech

Pavel Mikeš
Somálská přísloví (II. vydání)

Zorica Dubovská
Veselé i strašidelné povídky z Jávy

Dagmar Marková
Střípky z Indie

Radvan Bahbouh
O všímavé Ele (pohádka s bohatým ilustračním doprovodem)

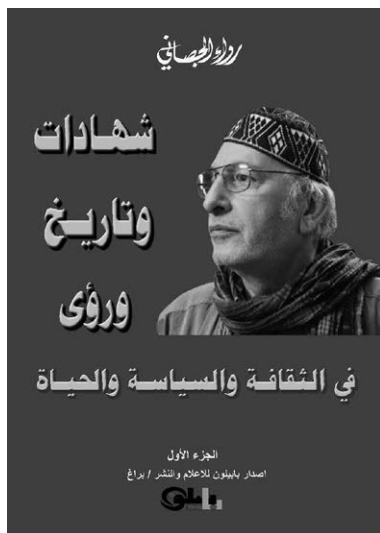
Darina Lyer
Tibetské pohádky

Charif Bahbouh, Hana Bičovská
Tajemství pěti bran a jiné arabské pohádky
(dvojjazyčné vydání v češtině a v arabštině, ilustrace)

CO SI PŘEČÍST

Agentura BABYLON

Rawá' al-Džassání: *Historie, svědectví a vize v kultuře, politice a životě.* Praha, Babylon 2018. Dílo šéfredaktora tiskové agentury BABYLON, jenž publikuje na území ČR téměř 30 let.

رؤى المحصاني

شهادات

وتاريخ

ورؤى

في الثقافة والسياسة والحياة

الجزء الأول

اصدار بايبلون للاعلام والنشر / براغ

بايبلون